

staðið að nýtingarmælingum um borð. Á árinu voru gerðar 18 slíkar úttektir og voru 12 þeirra án athugasemda, 4 sinnum var sent út bréf til leiðbeiningar þar sem minniháttar atriðum var ábótavant en í 2 tilvikum var afurð reiknuð til aflamarks samkvæmt grunnstuðli, þar sem nýtingarmælingar gáfu ekki rétta mynd af raunverulegri nýtingu um borð.

Í samstarfssamningi Fiskistofu og Matvælastofnunar er m.a. kveðið á um að veiðieftirlitsmenn Fiskistofu annist stöðumat í vinnslu- og frystiskípum. Þá skoða eftirlitsmenn Fiskistofu hvort og hvernig brugðist hefur verið við athugasemdum eftirlitsmanna Matvælastofnunar á vinnsluumhverfi um borð í vinnsluskípum. Matvælastofnun voru sendar upplýsingar vegna 17 veiðiferða á síðasta ári.

Skyndilokanir

Skyndilokunum er beitt til að koma í veg fyrir skaðlegar veiðar á smáfiski. Skyndilokanir voru 119 árið 2017. Flestar lokanir voru þegar þorskur mældist undir viðmiðunarmörkum eða í 72 skipti þegar bara þorskur átti í hlut, 30 skipti vegna þorsks og ýsu og eitt skipti þegar þorskur og ufsi voru undir viðmiðunarmörkum í báðum tegundum. Flestar voru lokanir á línuveiðar, en þær voru 84 talsins. Mikil aukning var í skyndilokunum þar sem ýsa mældist undir viðmiðunarmörkum, alls 31 sinni árið 2017 til samanburðar við þrisvar árið 2016. Einnig var mikil fjölgun í skyndilokunum vegna rækju 2017 eða 7 talsins, ekki kom til skyndilokunar á rækju árið 2016.

5.4 Heildarfjöldi skyndilokana 2017 eftir fisktegundum

Fisktegund	
Þorskur	72
Þorskur/Ýsa	30
Þorskur/ufsi	1
Ýsa	1
Ufsi	8
Rækja	7
Samtals	119

5.5 Fjöldi skyndilokanna 2017 eftir veiðarfærum

Botnvarpa	11
Lína	84
Handfæri	17
Rækjuvarpa	7
Samtals	119

Hvalveiði

Hvalveiðar við Ísland voru ekki umfangsmiklar árið 2017. Aðeins voru veiddar 17 hrefnur, en engin langreyðaveiði var stunduð við landið (Tafla 5.6).

Eftirlit með hvalveiðum fer fyrst og fremst fram með skoðun á skipum og veiðibúnaði, veiðiaðferðum, mæl-

ingaraðferðum, sýnatöku og því hvort veiðarnar séu stundaðar á leyfilegum svæðum. Auk þess er gengið úr skugga um að um borð séu menn með tilskilda reynslu og leyfi til að stunda veiðarnar. Eftirlitsmenn Fiskistofu fóru í eina veiðiferð til eftirlits með hrefnuveiðum sumarið 2017.

Eftirlitsmaður á vegum NAMMCO (Norður Atlantshafs spendýraráðið) var við eftirlit með hrefnuveiðum við Ísland sumarið 2017. Alls fór hann í 6 veiðiferðir og var við eftirlit þegar tvær hrefnur voru veiddar.

Sérfræðingafundur á vegum NAMMCO um aflifunartíma í hvalveiðum, haldinn í Kaupmannahöfn í nóvember 2015, lagði til að Íslendingar söfnuðu upplýsingum um dauðatíma í hrefnuveiðum fyrir 25-30 hrefnur. Fyrir árið 2017 hafði 13 slíkum mælingum verið safnað en norskur sérfræðingur var fenginn til að halda áfram þeim mælingum 2017. Var hann við störf í júní og gerði mælingar fyrir 6 hrefnur, þannig að heildarfjöldi mælinga er nú 19 fyrir hrefnuveiðar við Ísland. Ekki hefur verið ákveðið hvort mælingum verður fram haldið sumarið 2018.

5.6 Fjöldi veiddra hvala

Ár	Hrefna	Langreyður
2009	81	125
2010	60	148
2011	58	
2012	52	
2013	35	134
2014	24	137
2015	29	155
2016	46	
2017	17	

5.2 Eftirlit í landi

Rafrænt eftirlit

Á undanförunum árum hefur Fiskistofa lagt í auknum mæli áherslu á svokallað rafrænt eftirlit. Í þessu felst að gögn úr gagnagrunnum stofnunarinnar sem og önnur gögn eru hagnýtt til að gera margs konar samanburð. Þannig er hægt að skoða gögn um skip eða vigtunarleyfishafa til þess að meta ákveðna áhættuþætti sem og að koma auga á brot í fiskveiðistjórnunarkerfinu. Helsti ávinningur þess að leggja áherslu á rafrænt eftirlit er að gera allt eftirlit stofnunarinnar skilvirkara og beina því þangað sem þörfin fyrir það er talin mest. Sem dæmi um keyrslur sem Fiskistofa hefur þróað undanförunum árum er m.a. að skoða aflasamsetningu skipa eftir veiðisvæðum m.t.t. brottkasts, að bera saman íshlutfall skipa við endurvigtun hjá vigtunarleyfishöfum o.m.fl.

Vigtun og skráning afla

Fiskistofa gefur út leyfi til vigtunar sjávarafila. Undanfarin ár hafa kröfur sem gerðar eru til heima- og endur-